

Uunga siunnersuut: Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit aamma inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerup iluani pikkorissaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaannik allannguiq
Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisup saqqummiussaa

pillugu

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kúko, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Mariia Simonsen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Eqaluk Høegh, Inuit Ataqtigiit

UPA2023-mi ulloq 25. april siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit inuussutissarsiutinillu ilinniarnermut tunngasunik pikkorissaasernerit pillugit inatsisaannik allannguinissamut siunnersuut matumani pineqartup ilinniartut inuussutissarsiornermut tunngasumik ilinniartutut ilinniarfissamiluunniit isumaqatigiissuteqaqqaanngikkaluarluni toqqammaviumik ilinnialernissaannut periarfissaqalersitsinissaq siunertaraa. Ilinniagassap Naalakkersuisunit ilinniartitsinerimut pilersaarummik akuersissuteqarnissaa periarfissami uani naatsorsuutigineqarpoq. Ilinniartut amerlanerusut ilinniagaqalernissaasa qulakkeerneqarnissaat siunertaralugu siunnersuut saqqummiunneqarpoq taamaalillunilu ilinniarfiit pioreersut atorluarneqarsinnaalerlutik.

Ilinniartut ilinniarfinni aalajangersimasuniittut tunngaviumik atuarnep ingerlanissaa ukiumi siullermi aturfimmi aallartinneqarsinnaalersillugu aalajangersakkap periarfissaalersissavaa, kiisalu ukiumi siullermi ilinniarnermi suliffinni sungiusarluni ingerlatsinissat ilinniarfimiit piffissamut kingusinnerusumut nuunneqarsinnaalissapput.

Akuersinissamut atatillugu piumasaqaatit naammassisassallu Naalackersuisunit aalajangersarneqarsinnaapput. Tamanna assersuutigalugu suliffinni sungiusarluni ilinniarfissanut aqutissiuussinissamut imaluunniit atuarfimmi suliffimmik misiliinissamut periarfissat pillugit atuarfiup akisussaaffiit tunngassuteqarsinnaavoq.

2. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunnigortinnissaanut aningaasatigut kingunerisassai siunnersuutip nalinginnaasumik oqaaseqaatitaani nassuiarneqarput. Tassani ima allaqqavoq siunnersuut toqqaannartumik pisortatigut aningaasatigut allaffissornikkulluunniit kingunerisassaqaqngitsoq. Taamaattorli ilinniartitsinermit pilersaarummik akuersinermut tapiliullugu inuussutissarsiornermut tunngasumik ilinniartut ilinniartut ilinniarfissamiluunniit isumaqatigiissuteqaqngitsunik amerlanerusunik tigusalissappata aningaasatigut kinguneqassaaq. Aningaasatigut kingunerisinnaasaasa annertussusaanut ilinniartut allat saniatigut qassit tiguneqartalissanersut apeqqutaassaaq. Kiisalu ilinniartut sorliit inissanik atorluaannginersut. KTI aamma INUILI inissaatiminnik atorluaanngitsut nalilerneqarpoq.

KTI ilinniartunik allanik suli 30-nik tiguisinnaasoq ilimagineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu naatsorsorneqarpoq uuttuutitut aningaasartuutit ukiumut 1.100.000 kr.-nik annertunerulernerannik nassataqassasoq. Ilinniartut allat 30-t taaneqartut ilinniarnermusianik aningaasatut tapiissutitut aamma pisartussaassapput. Tamanna katillugu ukiumut aningaasartuutit 1.740.240 kr.-nik nassataqassaaq.

INUILI ilinniartunik allanik suli 15-20-nik tiguisinnaasoq ilimagineqarpoq. Tamanna tunngavigalugu naatsorsorneqarpoq uuttuutitut aningaasartuutit ukiumut 1.500.000 kr.-nik annertunerulernerannik nassataqassasoq. Ilinniartut allat 30-t taaneqartut ilinniarnermusianik aningaasatut tapiissutitut aamma pisartussaassapput. Tamanna katillugu ukiumut aningaasartuutit 1.160.160 kr.-nik nassataqassaaq.

Tamatuma saniatigut ilinniartitsinermit pilersaarummik akuersinermut atatillugu piumasaqaatit naammassisassallu ilutigalugit inuussutissarsiutitigut qitiusumik ilinniarfinni allaffissornikkut suliassat annertunerulersinnaanerini siunnersuummi kingunerineqarsinnaasut ilagaat. Tassani taaneqarsinnaapput ilinniartut suliffimmi sungiusarnissaannik inissanik qulakkeerinninnissamut pisussaaffik, ilinniakkat assigiinngitsut marluk aallartinneri; ataaseq inuussutissarsiornermut tunngaviumik ilinniagaq ukioq ataatsimik sivisussusilik aammalu maannakkut ingerlanneqartoq tassani ilinniartut suliffimmik sungiusarfissamik ilinniarnep aallartinnginnerani pissarsereernikut.

Aningaasatigut kingunerisassai qulaani taaneqartut ilinniartitsinermit pilersaarummik akuersinermut tapiliullugu inuussutissarsiornermut tunngasumik ilinniartut ilinniartut

ilinniarfissamiluunniit isumaqatigiissuteqanngitsunik amerlanerusunik tigusalissappata aatsaat eqquutissapput.

3. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuut matumani pineqartoq inersuarmit tapersorneqarluarpoq. Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinernut tigutinnissap ajornanginnerulersinnissaa siunnersuummi ujjartorneqartoq pitsaasorujussuurtut isigineqarpoq taamaalillunilu nunatsinni ilinniagaqarnerup qaffasissusaanut qaffassaataanissaanut ilimanaateqarluni.

Piffissami matumani ilinniartunut ilinniarfinnullu suliffinnik sungiusarfissanik tamanut nassaarniarneq ajornartartoq maluginiarneqarpoq. Taamaattumik suliffinnik sungiusarfissanik naammattunik qulakkeerinninnissaq inuiaqatigiittut ataatsimoorussamik akissusaaffigineqartoq arlallit erseqqissarpaat.

4. Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissutit inatsisissatut siunnersuummut kakkiunneqarput, tamanna Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ilusiliinissamat piomasqaataanut naapertuuppoq.

Suliffiit sungiusarfiusinnaasut pisariaqartinneqarnerisa annertunerulernissaat inuussutissarsiutinik ilinniarfinni amerlanerusunik tigusalernerup kingunerisinnaagaa tusarniaanermut akissutini arlalinni uparuarneqarpoq, inuussutissarsiutinik ilinniakkamik naammassinninniaranni ilinniartut ilinniartuutitut ilinniarfiniluunniit isumaqatigiissuteqarnissaannik piomasqaatit naammassineqarnissaat pequtaalluni. Tamanna Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutit pillugit akissuteqaataanni oqaaseqaateqarfigineqanngilaq.

5. Apeqqutit

Siunnersuummik ataatsimiititaliap suliarinninnissaanut atorineqartussanik Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq apeqqutinik arlalinnik akissuteqaqqullugu ataatsimiititaliamit piomaffigineqarpoq. Ataatsimiititaliap apeqqutaata assilineri isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut kakkiunneqarput.

6. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Inuussutissarsiortuuneq inuussutissarsiutitigullu qitiusumik ilinniarfiit pillugit inatsimmik allannguinissamat siunnersuut tapersorneqarluartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

6.1 Inuussutissarsiornermut ilinniarfinni ilinniartunut suliffimmi sungiusarnissamat inissat

Ilinniartunut inuussutissarsiornermut ilinniarfinni aallartikkusuttunut suliffiit

sungiusarfiusinnaasut amigaataapput. Inissalli qanoq amerlatigisut amigaataanersut taajuminaappoq. Kalaallit Nunaata Naatsorsueqjissaartarfiata saqqummersitaa *Ilinniartunut inissat 2012-2021* naapertorlugu 2021-mi ukiumut ilinniartut 785-iusimapput. Ukiup siulianut naapertuullugu 2 pct.-imik qaffariaateqarsimalluni. Ukiumut ilinniartut pillugit kisitsisit 2012-miit 165-inik ikileriarsimapput¹.

Suliffiit sungiusarfiusinnaasut amerlanerulersinniarlugit suliniutit arlallit aallartinneqarnikuupput. Tassani ilaatigut eqqaaneqarsinnaavoq Ilinniartut sungiusartullu atorfinitsinnerini suliffiit pisortanilu oqartussat inuiaqatigiinni akisussaaffeqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat. Inatsit 1. januar 2021-mi atuutilerpoq. *Ilinniartitsinermut pilersaarut II 2022-mi* ima allaqqavoq, immersugassap elektroniskiusup oqartussat suliffeqarfiillu immersornissaanut pisussaaffeqartut taamaalillutillu ilinniartunut sungiusartunullu inissamik akuersinerup nalunaarsorneqarnera 2022-mi pisinnaalissasoq naatsorsuutigineqarluni. Taamaattumik Ilinniartut sungiusartullu atorfinitsinnerini suliffiit pisortanilu oqartussat inuiaqatigiinni akisussaaffeqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat kissaatigineqartutut sunniuteqarsimanersoq ersarluppoq.

7. Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai inassuteqaataalu

Tamanna pillugu saaffiginnittoqarsimannginnera ataatsimiititaliamit eqqumiiginartinneqarpoq, inuussutissarsiornermi ilinniarfinni ilinniartunik amerlanerusunik tigusisalerup suliffinnik sungiusarfissanik amerlanerusunik pisariaqartitsilernermik kinguneqartussaammat. Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq apeqqutinik arlalinnik apeqquteqaateqarfigaa. Allakkatigut apeqqutit akissutissarsinissaat ataatsimiititaliamit utaqqineqarmat inatsit inersuarmit aappassaaneerneqareerpat ataatsimiititaliamut innersuussutigeqqinneqarnissaa ataatsimiititaliamit qinnutigineqarpoq.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut akuerisassanngortippaa.

---

¹ Saqqummersitamit oqaaseq "ukiumut ilinniartuq" atorneqarpoq. Ukiumut ilinniartuq ima paasineqassaaq qaammatini aqqaneq-marlunni ilinniartuq. Soorlu assersuutigalugu ilinniartuq ataasiusinnaavoq qaammatini aqqaneq-marlunni ilinniartuutigineqartuq imaluunniit ilinniartut marluk qaammatini arfinilinni ilinniartuutigineqartut.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasunut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Doris Jakobsen Jensen
Siulittaasoq

Nivi Olsen
Siulittaasup tullia

Eqaluk Høegh

Mala Høy Kúko

Mariia Simonsen